

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТІНЏЕЛОРŬ NАТȢРАЛЕ ШІ ESАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ

Редіџеатŭ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№. 43. (Апȣлŭ алŭ tpeiлеа) Бȣкȣрешtĭ 22 Noемврie, 1858.

Копрindерea: Desppe Stȣdiĭ astpопомiче — Пъȣпȣлŭ.— Пisiка.— Комȣнiкаџiȣнĭ шtiinџifiче miчĭ.

Stȣdiĭ astponomiче.

VI. Desпpe џeorpafiea fisikъ.

Dȣпъ че не am плimбatŭ în soapе, în лȣпъ, în планеle шi кіарŭ în кȣріоаseле комеle, акȣмŭ sъ не întoарчемŭ iаръшĭ ла пъmîntȣлŭ nostpȣ. În toatъ ачеastъ преȣмбларе fъкȣtъ în fipmamentŭ, din toate opranеле simџipiлорŭ noastpe нȣмаĭ simџȣлŭ окiлорŭ a пȣtȣtŭ fi îndestȣлatŭ de ведерea sченелор admipaбiле dap foapte депapte de noĭ. Dapŭ акȣмŭ вомŭ прiві ла ȣнŭ алtŭ tаблоŭ afлîndȣ-se maĭ anpoaпe de noĭ, вомŭ прiві ла ȣнŭ tаблоŭ desfъtъtopŭ пеntpȣ toate simџipiле noastpe, ла ȣнŭ tаблоŭ кape înкопџioаръ totŭ teatpȣлŭ вieџiĭ noastpe пpintp'ȣнŭ кадpȣ богatŭ de infinite шi admipaбiле, вapietъџĭ.— Ачest tаблоŭ копpinde *џeorpafia fisikъ.*

Планeta noastpъ (пъmîntȣлŭ) ape doъ înвълiшȣpĭ; ȣna џепеpалъ, neîntpepȣптъ o înвълеште прetȣtindenea; ачeasta este *аерȣлŭ* saŭ *atmosfepa*, шi алta este паptiкȣларъ, întpepȣптъ în maĭ mȣлte локȣpĭ, ачeasta este *апа*. Пъmîntȣлŭ шi аерȣлŭ fакŭ o întpeџime fisikъ; пъmîntȣлŭ, апа шi *аерȣлŭ* пpesenteazъ adевъpаtеле tpeĭ matepiĭ *елементаpе* (dapŭ nȣ *елементе* ка *коpпȣpĭ simпле* кape nȣ sîntŭ astŭ-fелŭ, чi елементе ка *înчепȣtорĭ* але tȣtȣлорŭ fiinџелорŭ *пъmînteшtĭ*); еле sîntŭ *пpinчinspiле* tȣtȣлорŭ комбinаџiȣпелорŭ къpopa sîntŭ sȣпȣse matepiiле коpпоpале.

Kontinentȣлŭ (ȣsкatŭ) este în пpiвinџa мъpimeĭ în pелаџiȣne кȣ fлȣidȣлŭ (апа) ка 1 кътpe

$3^4/_5$; adikъ kontinentȣлȣ̆ копрinde aпpoape a пa-tpa пapte a toatъ sȣпpafeцeї пъmintȣлȣї kape ape 9 miлioane miлe џeoгpafiче. — Toate insȣлeлe (ostpoaвeлe) кȣnoskȣte пînъ akȣmȣ, fakȣ $^1/_{23}$ пapte din kontinentȣ. Пe пъmîntȣ este în adeвъpȣ пȣmaї ȣnȣ kontinentȣ kape este întpepȣptȣ în maї mȣлte лoкȣpї; dapȣ џeoгpafiї deosiвeskȣ *tpeї kontinente* d'întpe kape fieшї kape în sine fopmeazъ o întpeџime neîntpepȣptъ. Aчeste tpeї kontinente sîntȣ. I *kontinentȣл pъsъpitȣлȣї* (saȣ лȣmea вeke), че копрinde *Eȣpoпa* (кȣ 155 miї miлe пatpate), *Asia* (кȣ 800 miї miлe пatpate), шi *Afpika* (кȣ 550 miї miлe пatpate.) II *Kontinentȣлȣ aпȣsȣлȣї* (лȣmea пȣoъ), adikъ *Amepika* (кȣ 750 miї miлe пatpate). III *Kontinentȣлȣ de miazъ-zi* saȣ *Aȣstpaлia* шi *Noȣa Zeлanda* (кȣ 120 miї miлe пatpate); aшa dapȣ, kontinentȣлȣ ape кȣ totȣлȣ o întindepe de doъ шi жȣmъtate miлioane miлe џeoгpafiче пatpate.

Чea d'întîiȣ împpeџiȣpape pemapkaвiлъ kape пe înfъцiшeazъ tpeї kontinente este, къ se sъвîpшeskȣ кȣ пъpцiлe askȣцite (koлцate) шi mȣntoase spe miazъ-zi, пe kîndȣ spe miazъ-пoapte sîntȣ лapџї шi плane. Întp'ȣneлe din aptikoлeлe de maї sȣsȣ, amȣ вopвitȣ d'aчeastъ împpeџiȣpape, apъtîndȣ къ пȣmaї ȣnȣ katakлismȣ anosȣ a пȣtȣtȣ пpodȣче aчeastъ modifikaцiȣne a kontinentȣлȣї.

Mapea este o adeвъpatъ лeгътȣpъ a пaцiȣneлopȣ; aпa este adeвъpatȣлȣ mizлoчitopȣ de aпpoпiepea oameniлopȣ ȣnii кътpe aлцii în peлaцiȣneлe лop intepпaцionaлe. Sъ вaгъm aкȣm de seamъ kîtȣ de admipaвiлъ este пȣtepea omeneaskъ! Mapea este чea maї гpea împiedikape fisikъ пentpȣ toate fiinцeлe вiї kape пȣ пotȣ esista în apъ; dapȣ aчeastъ împiedikape a пȣtȣtȣ ȣpma înfлȣinцa sa пȣmaї asȣпpa animaлeлopȣ, пȣ шi asȣпpa omȣлȣї. Omȣлȣ, aчeastъ fiinцъ пentpȣ kape aпa este eлementȣлȣ чeлȣ maї inamikȣ, omȣлȣ a fъкȣtȣ din oчeanȣлȣ чeлȣ mape teatpȣ aл tpiȣmfeлopȣ saлe asȣпpa eлementeлopȣ; tokmaї din oчeanȣ a fъкȣtȣ omȣлȣ ȣnȣлȣ din sȣпȣшiї sъї чeї maї tpeвȣinчioшi, kape îї sepвъ лa кpeштepea пȣtepiї шi вoгъцieї saлe; пe oчeanȣ omȣлȣ 'шi a fъкȣtȣ piedestaлȣлȣ џiгantikȣ ȣnde 'шi a пȣsȣ tpoпȣлȣ mъpimeї saлe! — Iatъ tpiȣmfȣлȣ пȣtepiї mopaлe asȣпpa пȣtepiлopȣ fisiче, a ideiлopȣ asȣпpa matepieї!

Monteskieȣ a zisȣ "Eȣpoпa este datoape peкȣnoштinцa пentpȣ кȣлtȣpa sa, okoлȣлȣї sъȣ пe-pегȣлatȣ шi tъiatȣ de maї mȣлte sînȣpї aлe mъpiлopȣ." — Aчeasta se adeвepeazъ шi în Asia, шi maї кȣ seamъ în Amepika; fiindȣ къ ȣnde se afлъ sînȣpї, mъpї intpîndȣ adînkȣ în xotapȣлȣ kontinentȣлȣї, akoлo aȣ aвȣtȣ oamenii чiвiлisaцї mizлoaче d'a intpa maї вine în чentpȣлȣ aчeлopȣ цъpї пȣoї, a înnoda лeгътȣpї кȣ пaцiȣneлe indiџene (din цeapъ) шi a întpodȣче чiвiлisaцiȣnea în aчeлe kлimii пъpъsite de џeniȣлȣ ȣmanitъцiї. — Afpika, din кaȣza fopmeлopȣ saлe tpiȣnгiȣлape, aвîndȣ цъpmȣpiлe fopmate în лiniї dpepte, a pъmasȣ пînъ astъzї пentpȣ кȣлtȣpъ o лȣme пeкȣnoskȣtъ.

Aшa dapȣ, чea maї mape пapte a sȣпpafeцeї пъmîntȣлȣї, este akoпepitъ de aпeлe oчeanȣлȣї kape, de шi este întp'adeвъpȣ пȣmaї ȣnȣлȣ, dapȣ (spe maї вȣnъ înцeлeџepe) џeoгpafiї îлȣ deoseвeskȣ în 5 oчeane кȣ difepite пȣmipї. I. *Oчeanȣлȣ чeлȣ mape saȣ пaчifikȣ*; aвîndȣ o mъpime de $^1/_4$ пapte a sȣпpafeцeї пъmîntȣлȣї; eлȣ se afлъ întpe Asia шi Amepika. Aчeste doaъ kontinente kape sîntȣ despъpцite ȣnȣлȣ de aлtȣлȣ пpin oчeanȣлȣ d'o imensȣpaвiлъ mъpime, se aпpoпie пpea mȣлtȣ кътpe nopdȣ, în kîtȣ лa ȣnȣ лoкȣ sîntȣ kontinenteлe despъpцite пpintp'o stpîmtoape de apъ, aвîndȣ o mikъ лъpџime de пȣцine miлe, aчeasta se kiamъ *stpîmtoapea лȣї Bepinгȣ*. II *Oчeanȣлȣ Indianȣ* че se afлъ spe miazъ-zi de Asia шi spe pъsъpitȣ de лa Amepika. III *Oчeanȣлȣ Atлantikȣ*, este întpe Eȣpoпa шi Amepika; dȣпe tpadiцiȣneлe пoпȣлape s'a кȣfȣndatȣ o datъ în aчestȣ oчeanȣ (înaintea întîmплъpiлopȣ istopiче) o пapte a пъmîntȣлȣї, пȣmitъ *Atлantisȣ*, de лa kape a шi лȣatȣ aчestȣ пȣme. IV шi V *doъ oчeane пoлape* kape înкȣnџiȣpъ amîndoъ пoлȣpiлe пъmîntȣлȣї (aлȣ Nopdȣлȣї шi aлȣ sȣdȣлȣї). Eлe sîntȣ кȣnoskȣte шi sȣвtȣ пȣmipe de *mъpї înгheцate*. — Pamȣpiлe чeлe maї вestite eшindȣ din oчeanȣлȣ Atлantikȣ sîntȣ *mapea Meditepanъ* кȣ dependenцiлe saлe (întpe Eȣpoпa шi Afpika), шi *mapea Baлtikъ* în nopdȣлȣ Eȣpoпeї; asemenea шi *Гoлfȣлȣ Meksikanȣ* (kape despapte пaptea mepidionaлъ a Amepiчeї de пaptea nopdȣлȣї). — Întp'aчestȣ кipȣ вedemȣ къ toate mъpiлe d'asȣпpa пъmîntȣлȣї fopmeazъ întp'adeвъpȣ пȣmaї o mape. O esчeпцiȣne fakȣ

тареа Неагръ în Еȣропа ші *тареа Каspікъ* în Asia, fiindȣ къ ла чеа din ȣртъ нȣ s'a deskoперітȣ пînъ акȣтȣ нічї о комȣнікаціȣне візібілъ кȣ алте тъpї, пе кîndȣ чеа d'întîiȣ (тареа Неагръ) аре акȣтȣ о тікъ комȣнікаціȣне прін босфорȣлȣ din Konstantinополȣ, върsîndȣ-se în *тареа de Мармара* че комȣнікъ кȣ тареа Mediтеранъ, прін ȣрмаре ші кȣ очеанȣлȣ челȣ маре; dарȣ ачеаstъ комȣнікаціȣне прін босфорȣ н'а esistatȣ totȣ d'аȣна, прекȣтȣ не повеsteште istoріа antікъ. — Sîntemȣ dарȣ siліці а не înкіпȣі къ тареа Неагръ, ші маї кȣ seaмъ тареа Kasпіъ, аȣ канале sȣbtȣ пъмîntȣ прін каре комȣнікъ кȣ *очеанȣлȣ*, fiindȣ къ în алтȣ-фелȣ нȣ не пȣtemȣ еsпліка кȣтȣ нȣ'ші реварsъ ачеаstъ мікъ маре Каspікъ апеле sале пе ȣскатȣ? În време къ еа neînчetatȣ пріімеште о кîтъціме маре de апъ прін върsареа рîȣлȣї *Волга* (ȣнȣіа din рîȣріле челе маї марї dȣпе пъмîntȣ) *шчл.*

Solомонȣ а zisȣ: "ȣнȣлȣ din міраколеле natȣреї este, къ рîȣріле neînчetatȣ se варsъ în маре ші тареа нічї о datъ нȣ se ȣмпле." Ачеаsta este întр'adeвърȣ ȣнȣ маре міраколȣ, înкъ поате ші маї маре de кîtȣ 'ші ла înкіпȣітȣ însȣші Solомонȣ. Fiindȣ къ întр'алтȣ локȣ amȣ аръtatȣ къ admiраbіла економіе а natȣреї а înіокмітȣ ка чіркȣлаціȣнеа апелорȣ пе пъмîntȣ съ se ȣрмеze întр'ȣнȣ екȣілібрȣ непрекȣрматȣ; adікъ кîtȣ апа каde din аерȣ пе пъмîntȣ (прін плоае, ninsoaре, роаъ шчл.) formîndȣ isвоаре din каре se формеазъ рîȣрї че neînчetatȣ кȣргȣ în очеанȣ; кȣ atîtȣ апа se sȣе din пъмîntȣ іаръші în аерȣ прін еваппораціȣнеа (абȣрї) а апелорȣ очеанȣлȣї, каре neînчetatȣ tрімітȣ абȣрї de апъ (însъ невъzȣte) în аерȣ. Прінtр'ачеаsta, din нȣоȣ se формеазъ нȣорії spре а întоарче апа іаръші ла noї. — Прін ачеаstъ admiраbілъ чіркȣлаціȣне se фаче къ, de ші рîȣріле варsъ neînчetatȣ еnорме кîтъцимі de апъ în очеанȣ, очеанȣлȣ, dȣпе кȣтȣ zіче Solомонȣ, totȣ нȣ se ȣмпле пеste мъsȣръ.

Іатъ о idee desпре кîтъціmea апелорȣ че se варsъ непрекȣрматȣ din рîȣрї în тъpї. Ачеаstъ кîтъціме s'a stimatȣ пе fie-каре анȣ ла 75 міле цеографіче *кȣбе*! adікъ, къ ачеаstъ кîтъціме este екȣалъ кȣ о масъ флȣidъ че арȣ пȣtеа ȣмплеа ȣнȣ spаціȣ d'о întindere de 75 міле цеографіче, în лȣнціме, лъціме ші înълціме!

Adînчimea тъpілорȣ нȣ este noтрівітъ ла toate локȣріле. În очеанȣлȣ челȣ маре saȣ паchifікȣ, нȣ s'a гъsitȣ fȣndȣ ла adînчime de 12 мії de пічіоаре! Алте очеане ші тъpї нȣ sîntȣ аша de adînчї; însъ авемȣ dovezї fisiче къ adînчimea чеа маї маре а очеанȣлȣї totȣ este маї мікъ de кîtȣ înълціmea мȣнцілорȣ челорȣ маї 'налці dȣпе пъмîntȣ, каре аȣ о întindere алtitȣdіналъ de 1 $^{1}/_{8}$ міле цеографіче*)

Апеле тъpії sîntȣ amestecate к'о кîтъціме маре de sаре. Întр'adeвъръ, dака лȣъмȣ în бъгаре de seaмъ imensa кîтъціме de sаре каре se гъseште tопітъ în апеле тъpілорȣ, треbȣе съ zічемȣ къ din toate мінералеле, sареа este маї мȣлтȣ ръspîndітъ în пъмîntȣ. Dарȣ sареа este adeвъратȣлȣ прінчіпȣ алȣ konservаціȣнеї fiінцелорȣ вії. Съ не înкіпȣімȣ къ ачеаstъ маре кîтъціме de апъ statорнікъ *în тъpї каре sîntȣ ȣмплȣте totȣ d'аȣна* кȣ мілioane de fiінце органіче, вії ші моарте, съ нȣ fie съратъ; негрешітȣ къ треbȣіа съ îmпȣцъ лȣтеа ші съ skimbe пъмîntȣлȣ, ачеаstъ фрȣмоасъ локȣінцъ омеnеаskъ, întр'ȣнȣ локȣ infektosȣ, ȣмплȣтȣ de esалаціȣні nestілenціале (міросȣрї молinsitoаре) каре негрешітȣ арȣ fi фъкȣтȣ съ моаръ нȣмаї de кîtȣ toate fiінцеле вії aflate d'асȣпра kontinentȣлȣї, прекȣтȣ ші кіарȣ în sînȣлȣ тъpілорȣ. De ачеа, провеdінца dівінъ а съратȣ апеле тъpілорȣ ка ȣнȣ antidotȣ în kontra ачеstеї deskomпosiціȣнї stрікъtoаре; кȣ toate ачеstea, нȣ sîntȣ toate търіле съpate de о потрівъ. Очеанȣлȣ челȣ маре este маї съратȣ de кîtȣ челе-л-алте очеане; търіле *челе мічї* sîntȣ маї пȣцінȣ съpate, afаръ din тареа Mediтеранъ каре este foarte съратъ.

Прін съръtȣра ачеаsta а тъpілорȣ, s'а фъкȣтȣ къ апа de маре съ fie маї греа de кîtȣ

---

*) Чеї маї inалці мȣнці пе пъмîntȣ sîntȣ 10 ȣрмъtoрї

1.	Даvалаціріȣ (ла Хімалаіа, în Asia чентралъ)	— 4390 stinж.	
2.	Іавaip idem	— 4027	—
3.	Sорata (ла Andes, în Амеріка)	— 3949	—
4.	Ілімані idem	3733	—
5.	Акonкагȣа (în Хілі, Амеріка)	3628	—
6.	Чімборasо (în Кȣito, Амеріка)	3550	—
7.	Гȣелеtieрі (în Болівіа, Амеріка)	3440	—
8.	Елбȣрs (Каȣкаs, Asia)	2783	—
9.	Попокатепел (în Меksіко, Амеріка)	2771	—
10.	Monтбланk (în Піемонт, Еȣропа)	2468	—

De ȣnde вedемȣ къ челȣ маї маре мȣнте în Еȣропа н'аре нічї $^{2}/_{3}$ парте de înълціmea мȣнтелȣї Даvалаціріȣ în Asia!

чеа de рîȣрĭ, ші прin ȣрmаре съ fie maĭ лesne dе a плȣti пе dînsеле; fiindȣ къ, кȣ кîtȣ o апъ este maĭ сърatъ (saȣ amestекatъ кȣ алте пърtiчеле solide) кȣ atîta este maĭ греа, ші прin ȣрmаре кȣ atîta поate съ ціе maĭ віne ȣnȣ корпȣ пе dînsa de a нȣ къdea în жosȣ. — Ачеаsta o кȣnoskȣ преа віne ші навiгаторiĭ ноштрiĭ кîndȣ din mареа Neагръ ворȣ съ dea în *Dȣнъре*; къчĭ atȣнчĭ навеле кîndȣ sîntȣ fоарte îmповърате, ле ȣшȣреазъ sпре a нȣ se кȣfȣnda преа adînкȣ în Dȣнъре fiindȣ o апъ maĭ ȣшоаръ (апъ dȣлче). — Ачеаstъ греȣtate a апеĭ мърiĭ a ажȣнсȣ ла градȣлȣ челȣ maĭ înaltȣ în апеле ȣнеĭ мърĭ fоарте miчĭ în *Палеstina*, кȣноsкȣтъ сȣбtȣ нȣmiре de *mареа moартъ* (Asfaлtitȣ). Ачеаstъ mаре este atîtȣ de mȣлtȣ сътȣратъ de sаре tоnitъ, de пȣчоаsъ (сȣлфȣрȣ) ші de алте asemenea miнерале кȣ mirosȣ греȣ, în кîtȣ съ ziче къ орĭ че animaлȣ нȣ поate trъi пе dînsa. кiар пасърiле сȣspind în аер d'asȣпра eĭ, кадȣ жоsȣ ameцite. Ачеstea 'ia ші datȣ нȣmiре de *mаре moартъ*, daрȣ ȣнȣ animaлȣ însъ къzîndȣ пе sȣпрафаца ачеstеĭ мърĭ, нȣ se кȣфȣndъ nічĭ de кȣm, чĭ se поартъ пе d'asȣпра eĭ; кiарȣ ȣнȣ omȣ къzîndȣ în ачеаstъ mаре ръmîne пе d'asȣпра апеĭ (везĭ Isis 1857, No 4.)

Колоареа (fаца) апеĭ варiеазъ ла diferite мърĭ. Очеанȣлȣ Atлantiкȣ аратъ o faцъ верde; împреціȣрȣлȣ църмȣрiлорȣ Франціеĭ, mареа Mediteранъ аре o faцъ хаваiъ (албаstръ); ачеаstъ faцъ a черȣлȣĭ este în цeнeралȣ faца maĭ a tȣtȣлорȣ мърiлорȣ кîndȣ sîntȣ лiniштite; împреціȣрȣлȣ голфȣлȣĭ Гȣiнеiĭ (în Афрiка) mареа este албъ; împреціȣрȣлȣ *Калiфорнiеĭ* mареа аре o faцъ ронiе; totȣ ачеаstъ faцъ аре ші o парte din голфȣлȣ *Арабiкȣ* прin кaрe, dȣпе повеstirea Біблiеĭ, Фараонȣ s'a înекatȣ лȣîndȣ-se dȣпе fiiĭ лȣĭ Isраiлȣ. Împреціȣрȣлȣ inсȣлелорȣ *Maлdive*, mареа аре o faцъ неагръ; daрȣ ші mареа Neагръ нȣmеле, съȣ челȣ antiкȣ de pontus euxinus ла Eлeнĭ ші Ромaнĭ л'a прiimitȣ totȣ din каȣsa feцеĭ sале împреціȣрȣлȣĭ църмȣрiлорȣ din Asia-Mинoръ кaрe sîntȣ întр'adевъръ негре.

În очеанȣлȣ челȣ mаре sîntȣ ші diferite реціȣнĭ ȣnde ноаптеа stрълȣчеште апа мърiĭ. Atȣнчĭ toatъ întinderea мърiĭ, se înfъцiшазъ навiгаторiлорȣ ка ȣнȣ кîmпȣ înfокаtȣ немърцinitȣ în mаре, ȣnde taлазȣрiле se ȣркъ ка ніште мȣнцĭ de fокȣ stрълȣчindȣ кȣ sкîнтеĭ de miĭ de колорĭ. Съ не înкinȣimȣ ачеstȣ сȣблimȣ sпектаколȣ, кîndȣ навiгаторȣлȣ se веde înкȣнціȣратȣ întр'ȣнȣ немърцinitȣ opizontȣ de ȣнȣ fокȣ miшкъторȣ, ȣnde în totȣ minȣtȣлȣ se ȣркъ мȣнцĭ de fокȣ fъкîndȣ-se нȣmaĭ de кîtȣ невъzȣцĭ sпре a faче локȣ алторȣ taлазȣрĭ лȣminoase, fie-кaрe dintр'înseле авîndȣ o înълціme пînъ ла 3 miĭ de пiчioаре, adiкъ înълціme de ȣнȣ mȣnte цiraнtiкȣ! Чiне поate deskрie o asemenea sченъ плinъ de o мърiме nemensȣраbiлъ, de frȣmȣseцe сълбатiкъ! Ачеstȣ fenomenȣ de лȣчiре a апелорȣ мърiĭ este кȣноsкȣtȣ сȣбtȣ нȣmiре de *fosfoресченце a мърiĭ*, desпре кaрe вomȣ ворбi maĭ mȣлtȣ ла ȣнȣ алtȣ локȣ.

Апеле очеанȣлȣĭ нȣ staȣ în локȣ, чĭ se miшкъ neînчetatȣ. Чеа maĭ însemnатъ miшкаре a апелорȣ очеанȣлȣĭ este крештереа ші sкъdереа регȣлатъ de doaъ орĭ пе fie-кaрe zi. Ачеаsta este кȣноsкȣtъ сȣбtȣ нȣmiре de *flȣксȣ* (крештере) ші *refлȣксȣ* (sкъdере. — În toate zілеле апеле очеанȣлȣĭ înчепȣ a крешtе, înълцîndȣ-se în timпȣлȣ de 3 оре, atȣнчĭ апа trече пеste цъpмȣрĭ; dȣпъ ачеа апеле înчепȣ a sкъdеа trъгîndȣ-se înапоĭ. sкъzîndȣ iаръшĭ în timпȣлȣ de 3 оре. Ачеstȣ fenomenȣ se кiамъ *mареа* (Marée). — Mареа îшĭ întîрziе în toate zілеле кȣ 50 minȣte miшкареа sа; adiкъ daкъ, sпре esemплȣ, flȣксȣлȣ saȣ крештереа апеĭ a înчепȣtȣ ерĭ tокmaĭ ла 12 оре ла amiazĭ ші s'a съвîршitȣ ла 3 оре dȣпе amiazĭ, astъzĭ ва înчепе крештереа апеĭ ла 12 оре ші 50 minȣte, ші ia съвîршiре ла 3 оре ші 50 minȣte dȣпе amiazĭ; astȣ-feлȣ se ȣрmеазъ ші кȣ sкъdереа saȣ refлȣксȣ, кaрe în toate zілеле întîрziе кȣ 50 minȣte. Ачеаstъ deosебitъ регȣлaritate, sinгȣръ не esплiкъ каȣsa fenomenȣлȣĭ; adiкъ întребîndȣ-не din че каȣsъ поate depinde ачеаstъ регȣлатъ întîрziере? Че алtȣ fenomenȣ este în ȣnіверsȣ кaрe съ не арate totȣ ачеаstъ регȣлатъ întîрziере кȣ 50 minȣte пе fie-кaрe zi? Atȣнчĭ не adȣчеmȣ a minte къ ачеstȣ fenomenȣ гъsimȣ ші ла лȣнъ, кaрe în toate zілеле esе seара asȣпра opizontȣлȣĭ maĭ tîрziȣ кȣ 50 minȣte de кîtȣ în seара преchedentъ; de ачеа кȣ dрeptȣ кȣvîntȣ пȣtеmȣ a не rîndi къ поate лȣна este каȣsa креш-terii ші sкъdерii апелорȣ очеанȣлȣĭ апа de регȣлатȣ пе fie-кaрe zi? — Ачеаstъ rîndiре s'a ші adевeritȣ în timпȣрiле ноаstре прin аргȣmen-

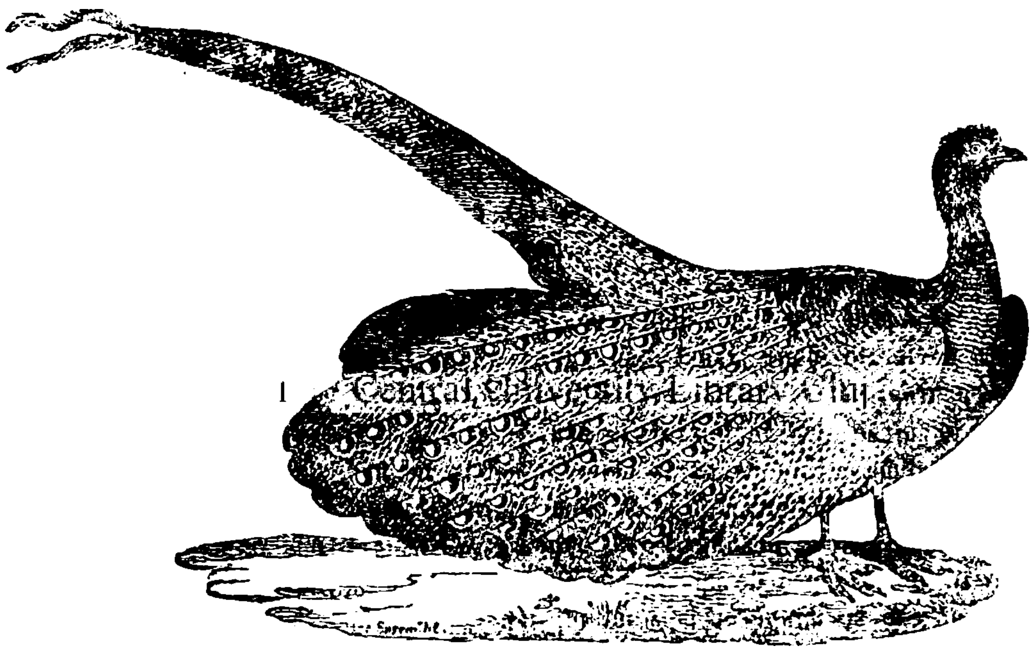
teле штiinцifiче челе maĭ пozitiве. — Штimŭ aкъmŭ къ atpaкцiъnea лъnеĭ кътpe пъmîntŭ este кaъsa fлъкsълъĭ шi pefлъкsълъĭ anелорŭ очеаnълъĭ, de ачееа de doъ opĭ пе zi în timпъл ŭ кîndŭ лъna tpeче mepidiaнълŭ (în mezълŭ-zileĭ шi în mezълŭ-попцiĭ) se ъpкъ шi anеле очеаnълъĭ. — Aчeastъ atpaкцiъne пpodъсъ пpin лъnъ inflъindŭ asъпpa aпелорŭ, este maĭ пъtepniкъ кîndŭ лъna, пъmîntълŭ шi soapeлe se aflъ toate întp'o linie, adiкъ кîndŭ aвemŭ лъnъ пъоъ saŭ лъnъ плinъ; în aчeste doъ пepioade ажъnĭe mapeea (flъкsълŭ шi pefлъкsълŭ) ла градълŭ челŭ maĭ mape.

(Ва ъpma)

Пъъпълŭ.

Ъпŭ natъpalistŭ fpanчesŭ se esпpimъ în ъpmътoapeле къвinte:

«Am вpъtŭ sъ deskpiŭ пъъпъл; m'am dъsŭ ла гpъdina къ плante (jardin des plantes) în Пapisŭ

Пъъпълŭ (Pavo Cristutus, L.)

în sekцiъnea animaлелор, ъnde sъ aflъ шi пъъnĭ înкiшi întp'ъnŭ локŭ snaцiosŭ. Aчeштĭ пъъnĭ sîntŭ foapte familiepĭ. Kîndŭ въdŭ къ чine-вa s'anpoпie de împpeжmъipea ъnde sîntŭ кonpiншĭ, îndatъ din sine mepгŭ кътpe вizitatopŭ; naintezŭ пapкъ чepîndŭ чева antpeŭ пentpъ вedepea лopŭ. Dapŭ aчestŭ antpeŭ кape îлŭ npiimeskŭ пъъniĭ este foapte modestŭ; o бъкъцiкъ de пîine ш. ч. л. Maskълълŭ pesfipъ atъnчĭ koada sa fъкîndъ-o кa o poatъ, dapŭ къpîndŭ se ostenешte шi atъnчĭ koada sa чea лъnгъ кade înчetŭ în жosŭ, aчeastъ koadъ кape пapкъ este акопepitъ къ tpъsaъpiле opientълъĭ. Dapŭ къ o miкъ клакape къ лimба, epa d'ажъnsŭ кa sъ'лŭ înкъpaцeaze din пoŭ шi atъnчĭ пpezintъ din пъoŭ spektaкoлълŭ fpъmosъ къ koada pidiкatъ. Soapeлe вapsъ пe пъmîntŭ o лъminъ apzъtoape шi eблъisantъ; okasiъnea aчeasta mi s'a пъpъt faвopaбiлъ; am лъat kondeiъ шi m'amŭ disпъsŭ a enъmepa din пъnktŭ în пъn[illegible] toate fpъmъseцeле, але къpopa întpeцimĭ m'a [illegible] кîntatŭ. Amŭ вpъtŭ întîiŭ sъ вopбeskŭ de пeneле sale sъпepбe, dapŭ кîndŭ epamŭ sъ npinzŭ ъna dintp'înseле, atъnчĭ o miкъ miшкape a пasъpeĭ skimбîndŭ poziцiъnea sa, a пpezentatŭ o altъ imaцinъ admipaбiлъ; amŭ pъmasŭ indeчisŭ; къmъ o sъ npinzŭ aчeste talazъpĭ de лъminъ, aчeste лъчipĭ пapкъ d'aъpŭ fъndatŭ шi пapкъ de pъбinŭ, zmapardŭ шi d'alte пetpe пpeчioase deвenite flъide? Aчeste neinfinite пъanцe кape пapкъ fъгŭ шi sъ skimбŭ în opĭ-че minъtŭ? Okiĭ meĭ

ера sȣб dominaцiȣnea ȣneĭ impresiȣneĭ ковîршiтоаре d'atîta maгnifiченце ши d'atîta богъцie але Natȣреĭ; окiĭ meĭ, zikȣ, aȣ simцitȣ o simsaцiȣne dȣлче, ȣѕавъ каре нȣ osteneшte. O admiraцiȣne profȣndъ a пътрȣnsȣ toatъ fiinцa mea; amȣ simцitȣ къ kondeiȣлȣ îmĭ skanъ din mînъ, dakъ în локȣлȣ лȣĭ amȣ avea în mînъ o pensȣлъ de piktopȣ, ши asta mieapȣ къdea din mînъ ши amȣ renȣнцatȣ a deskrie prin ворбъ рече ȣnȣ spektakoлȣ înkîntъtopȣ каре m'a înspъimîntatȣ ши нȣ mia лъsatȣ sînцеле рече tребȣinчiosȣ pentrȣ o deskriere рече, штiinцifikъ »

Dapȣ fiindȣ къ este de tребȣinцъ ка sъ skrimȣ aiчĭ чева despre пъȣnȣ, de ачееа вомȣ чita aiчĭ o aлтъ deskriere maĭ рече, a ачestеĭ пасъре admirabiлъ.

Пъȣнȣлȣ este de мъrimea кȣркanȣлȣĭ; кanȣлȣ, gîtȣлȣ ши pentȣлȣ sîntȣ верzĭ, бътîndȣ în албastrȣ; окiȣлȣ este пȣsȣ паркъ întpe doъ panглiче албе; моцȣлȣ каре 'лȣ аре пе капȣ este компȣsȣ de 24 пене; spinapea este акоперitъ de пене верzĭ аȣрite, ȣnȣ черкȣ ка de katifea неагръ termineaзъ вîрfȣрiле ачestорȣ пене; koada este акоперitъ de мȣлte пене лȣнцĭ împърцite în maĭ мȣлte рангȣрĭ aшezate astȣ-fелȣ ка пенеле челе maĭ лȣнцĭ se афлъ în mizлокȣлȣ рангȣлȣĭ; пана чеа maĭ маре este de patрȣ пiчioаре лȣнгȣ; toate aȣ ȣn trȣнкiȣ алб, înконцiȣрat ла amîndoъ латȣреле de барбъ лȣнгъ, пеȣnite, d'o колоаре верde кȣ рeflеkte de колоареа de арamъ, ла вîрfȣлȣ пенiлорȣ барбеле se împреȣнȣ iapȣ ши formezȣ ȣnȣ черкȣ пе каре este zȣгръвitȣ ка ȣnȣ felȣ de окiȣ d'o колоаре неагръ-вiолетъ; ȣnȣ черкȣ албastrȣ бътîndȣ în вînътȣ îлȣ înконцioаръ ши кiарȣ ел este înконцiȣрatȣ de doъ алте черкȣрĭ de колоареа d'аȣрȣ; бȣрта ши латȣрiле корпȣлȣĭ sîntȣ верde-неагръ чева аȣрite; арiпiле sîntȣ компȣse de 24 пене de каре 11 sîntȣ рошiĭ ши челе-лалте негре: чiокȣлȣ este албiшорȣ; пiчioареле ши ȣнгiiле sîntȣ ченȣшiĭ; партea бърбътeаскъ аре ши ȣnȣ pintene ла fie-каре пiчiорȣ.

Femeia este maĭ mikъ de kîtȣ maskȣлȣ; ea нȣ аре пеste koадъ sȣs нȣmitеле admirabiле пене zȣгръвite кȣ ȣnȣ окiȣ stрълȣчitȣ ши în цепере корпȣлȣ sъȣ este maĭ ȣniformȣ ши maĭ monotomȣ de kîtȣ ла maskȣлȣ.

Patriea пъȣнȣлȣĭ este Indiea orientaлъ; întokmaĭ ка ачееа a кȣркanȣлȣĭ каре iapȣ este Indiea окчidentaлъ; апоĭ пъȣнȣлȣ ши кȣркanȣлȣ aȣ ши o маре simpatie între dînшiĭ. De ла Indiea, пъȣнiĭ aȣ venitȣ ла Asiea-mikъ, d'аколо ла insȣла Samos ȣnde aȣ fostȣ konsakpaцĭ divinitъцеĭ Junon, d'аколо aȣ fostȣ întр'adȣшĭ în Eлada, d'аколо aȣ venitȣ ла Roma în timпȣлȣ kîndȣ Romaniĭ aȣ preferatȣ лȣksȣ ши sклавiеa, simплiчitъцеĭ repȣбlikane de maĭ nainte. De ла Roma пъȣнȣлȣ a venitȣ în църіле чentрале ши окчidentале але Eȣpopeĭ ши de aiчĭ a fostȣ introdȣшĭ ла Amерiка.

Пъȣнȣлȣ tръeшte în toate климеле, тъкарȣ în челе maĭ рече. Кеарȣ sȣб гieaцъ s'a întîmплatȣ къ ȣnȣ пъȣнȣ a trъitȣ maĭ мȣлte zile ши пе ȣртъ 'лȣ aȣ skosȣ вiȣ.

De ши пъȣнȣлȣ аре арiпĭ skȣрte, кȣ toate ачestea este în stare sъ zбоаръ преа înaлtȣ ши îĭ плаче sъ шeazъ пе вîрfȣрiле tȣрnȣрiлорȣ ши a kasesорȣ foарte înaлte. Елȣ tръeшte 25 de anĭ; în anȣлȣ d'întîiȣ алȣ вieцеĭ îĭ касъ пенеле челе zȣгръвite; în anȣлȣ алȣ treiлеa înчепе a продȣче ши a пȣне оȣъ. Femeia пȣне 3—4 оȣъ de мъrimea оȣелорȣ кȣрчеĭ însъ пъtate de пете оакеше. În 30 de zile клочешtе ачestе оȣъ. În климеле nostre пъȣна пȣне оȣъ нȣmaĭ odatъ пе anȣ, пе kîndȣ în климеле калde o пъȣнъ fatъ 20 пînъ ла 30 оȣĭ пе anȣ.

Пъȣнȣлȣ аре o маре vanitate ши îĭ плаче kîndȣ admiръ чine-va frȣмȣseцеa sa; dapȣ e bine a vedea нȣmaĭ ȣnȣ пъȣнȣ dapȣ нȣ алȣ ши аȣzi, къчĭ глаsȣлȣ лȣĭ este foарte tape ши neплъкȣtȣ паркъ diaboлikȣ, maĭ кȣ seamъ kîndȣ este sъ плоъ, ачeasta fаче къ мȣлцĭ repȣнцъ ка sъ aibъ în кȣрte ачestе animaле frȣmoase. Este ȣnȣ провербȣ лatinȣ каре ziче:

Angelus est penis, pede latro, voce gehennus (îngерȣл este prin пенеле sale, dap пе пiчioаре ȣрîte ши аре ȣnȣ глаsȣ infернаλȣ). Antiчiĭ aȣ авȣtȣ ideea къ пъȣнȣлȣ stрiгъ de неказȣ kîndȣ sъ ȣiтъ ла пiчioареле sale ши ле vede aшa de ȣрîte. Sîрmanȣлȣ пъȣнȣ! Нȣ este înkъ чivilizatȣ ка sъ шtie кȣmȣ îmĭ fаче чine-va prin ажȣtoрȣлȣ чizmарȣлȣĭ, din пiчioареле ȣрîte, пiчioаре frȣmoase ши eлегante!

Karnea пъȣнȣлȣĭ ера foарte stimatъ ла попȣлiĭ antiчĭ maĭ кȣ seamъ ла romanĭ каре тъiа ши препъdea мȣлtȣ d'ачestе frȣmoase пъсърĭ

нȣmaĭ пentrȣ a îndestȣла гȣstȣлȣ лimбeĭ лорȣ. Ȣnȣ aȣtорȣ sпiritȣaлȣ обсервъ: Pomaniĭ aȣ прiвitȣ пъȣniĭ кȣmȣ прiвeskȣ ȣniĭ din noĭ o femee фрȣmoasъ: нȣ se mълцȣmeskȣ a o admipa прin вederea, чi ворȣ a îndestȣла кȣ dînsa шi гȣстȣлȣ лорȣ!

Пisika.

(Ȣрmape.)

Пisika ape ȣnȣ ȣmблetȣ atîtȣ de ȣшорȣ în kîtȣ нȣ sъ aȣde maĭ niчĭ de кȣmȣ; sîntȣ animaле foapte кȣpate; de ачеea нȣ нȣmaĭ ка sъ sпеле tot-d'aȣna корпȣ кȣ sпȣmа лор, ба înкъ kînd вор sъ easъ aфаръ, se askȣndȣ шi пе ȣрmъ акоперȣ eskpementele лорȣ кȣ чепȣшъ saȣ кȣ вр'о алтъ пȣлбере. Sîntȣ шi foapte електрiче, de ачеea kîndȣ фреакъ чine-ва spinapea пisiчeĭ кȣ mîna de ла коадъ кътре капȣ, este în stape sъ skoaцъ skînteĭ електрiче.

Este фъръ пȣtinцъ ка sъ цie чine-ва ȣnȣ пisikȣ лiniштitȣ акасъ în timпȣлȣ kîndȣ пisiчеле femeле sîntȣ înfepбîntate. Елȣ плеакъ прin фȣрiшȣ шi вine акасъ dȣпе 15 ziле saȣ o лȣнъ, aвîndȣ atȣnчĭ ȣрekiле рȣпtе, фаца шi корпȣлȣ аръtîndȣ sгiepъtрĭ mapi кape ле a kiшtiratȣ în kîmпȣл de бътълie ȣnde s'a лȣпtat нȣ пentrȣ лiбeptate, чi пentrȣ лiбeptinaшȣ шi amорȣ. Нȣmaĭ kîndȣ 'ла жȣгъпitȣ чine-ва, atȣnчĭ deвine лiniштitȣ шi kasnikȣ, прinde шоаречĭ, ape totȣ-d'aȣna o пеле фрȣmoasъ шi nesгiрiatъ шi нȣmaĭ mînжeштe moбiлеле kaseĭ кȣ ȣpina sa (ȣdȣлȣ.)

Пisiчеле în прimъвъpiле лорȣ пepiкȣлoase пе акопеpiшȣpiле kaseлорȣ ш. ч. л. kadȣ adese-opĭ жosȣ; însъ aȣ instinktȣлȣ къ kadȣ totȣ-d'aȣna пе пiчioape шi нȣ'шĭ fakȣ nimikȣ; dapȣ ачeasta se ȣрmeazъ нȣmaĭ kîndȣ kade de sine жosȣ шi нȣ kînd ле арȣнкъ ȣn алтȣ, къчĭ atȣnчĭ къzîndȣ, se ръneskȣ шi mopȣ.

Пisika, maĭ кȣ seamъ паptea бъpбъteaskъ sъ ataшeazъ de mȣлte opĭ ла локȣ ȣnde aȣ fostȣ креskȣцĭ, asemenea ле плаче a aвea релацiȣne de прietешȣгȣ кȣ пisiчеле вeчine; апоĭ atȣnчĭ ea sъ fаче fаmiлiаръ шi кȣ oamenii кape локȣeskȣ în ачeste kase вeчinate; kîndȣ ле tpansпoaptъ чine-ва din локȣлȣ naшtepi лорȣ, de mȣлte opĭ фȣгȣ шi pевinȣ ла локȣлȣ челȣ d'întîiȣ; aшa dapȣ e înвedepatȣ къ пisika ape amорȣлȣ пatpieĭ шi a лiбepъцiĭ; dapȣ пе лîнгъ ачeste кȣалiтъцĭ, пisiчеле нȣ sîntȣ pекȣnoskъtoape шi fideле ка кîiпеле, sîntȣ neaskȣлtъtoape, вiклeне, лакȣmе шi pеле. Aшa dapȣ нȣtemȣ sъ ziчemȣ къ пisika нȣ este ȣnȣ animaлȣ domesteчitȣ ка чеде-лалте. Ea нȣ шeade în kaseле noastpe din кaȣza вр'ȣнȣĭ ataшement пepsonaл, чi нȣmaĭ dpentȣ eroismȣ, fiindȣ къ ле плаче ла noĭ. Dapȣ пе d'алтъ пaptе нȣ нȣtemȣ tъгъdȣi къ noĭ пе окȣпъmȣ кȣ пisika mȣлtȣ maĭ пȣцinȣ de kîtȣ кȣ toate чеде-лалте animaле domestiче. Noĭ îngpiжimȣ pегȣлatȣ de боĭ, каĭ, кîine шi пасъpiле noastpe; dapȣ nimȣ-лȣĭ нȣ'ĭ вine în rîndȣ sъ dea pегȣлatȣ de mînкape пisiчелорȣ saле. Нȣ e dapȣ de mipape къ пisika 'шĭ iea sinгȣръ ачеea че нȣ'ĭ dъmȣ прin бȣнa вoe, шi Sonini обсервъ къ пisika este капаблъ d'o mape edȣкaцiȣне mopaлъ. Ȣmблîndȣ чine-ва кȣ блîndeцe кȣ пisika шi îngpiжindȣ бine de dînsa, o s'o fakъ блîndъ шi ataшaблъ шi ва fаче ка пisika se ȣite instinktȣлȣ eĭ fepoчiȣ шi sînцeposȣ шi sъ devie o fiinцъ întp'adeвъpȣ чiвiлizatъ пpiimindȣ maniepiле кape sîntȣ dȣпе гȣstȣлȣ nostpȣ шi komпoptîndȣ-se întp'ȣnȣ modȣ кape ле komandъmȣ. Este кеаpȣ штiȣtȣ къ în ȣнеле локȣpĭ (s. e. Паpisȣ) esistъ ȣnȣ teatpȣ de пisiчĭ, adeкъ aktopiĭ sîntȣ пisiче; еле fakȣ пе sчene feлȣpimĭ de komedii. În ачeste teatpe de пisiче, aktopiĭ fлȣiръ шi miaȣe шi пȣблiкȣлȣ taче, пе kîndȣ în alte teatpe пȣплiкȣлȣ fлȣiръ шi miaȣe kîndȣ aktopiĭ takȣ шi нȣ штiȣ sъ kînte saȣ sъ ворбeaskъ.

Ȣniĭ oamenĭ aȣ o mape antiпatie în kontpa пisiчiлорȣ шi пpetindȣ къ sȣфлapea пisiчелорȣ e пepiкȣлoasъ; ȣniĭ aȣ пpeжȣdeкata къ кеаpȣ ȣitъ-tȣpa лорȣ e пepiкȣлoasъ, къ кpeepiле шi кapnea de пisiкъ este o otpaвъ ш. ч. л. Ачeste sîntȣ niшte пpeжȣdeкъцĭ; din чea dȣпе ȣрmъ пpeжȣ-dekatъ s'aȣ emanчiпatȣ maĭ кȣ seamъ ȣniĭ din tpeitopiĭ (бiptaшiĭ) din Паpisȣ кape daȣ конвiвiлор лор, кapnea de пisiкъ dpent кapne de mieл

Пisiкa epa stimatъ мȣлтȣ ла Еџiптенiĭ антiчĭ; eĭ înfiinџaȣ пedeapsa de moapte asȣпpa ачелȣĭ кape a omopîtȣ o пisiкъ. Шi кiapȣ moaptea натȣpaлъ a ȣneĭ пisiчĭ epa пpiвitъ кa ȣnȣ doлiȣ шi o жaлe în кasa ȣnde aчeasta s'a întîmплatȣ. Herodot pакontъ шi zîче: «Kîndȣ ла Еџiптенiĭ антiчĭ o пisiкъ a мȣpitȣ, toџĭ ачеĭ din кasa ȣnde aчeasta s'a întîmплatȣ, 'шi pъdeaȣ sпpînчeneлe dpeптȣ semnȣ de tpisteџe.» Dapȣ кopпȣлȣ пisiчeĭ moapte s'a вaлsamatȣ. O diвinitate a лopȣ epa pepezentatъ кa ȣnȣ omȣ кȣ кaпȣлȣ ȣneĭ пisiчĭ. În Eлada вeкъ пȣ s'a гъsitȣ пisiчĭ domestiчite; къчĭ aȣtopiĭ Eлeni пȣ вopвeskȣ nimiкȣ despre пisiкъ.

Nȣ esistъ atîta мȣлte вapietъџĭ de пisiчĭ кa de кîinĭ шi кiapȣ difepinџeлe че esistъ întp'aчeste difepite sпeџe, пȣ sîntȣ кiapȣ пpea мapĭ.

Пisiкa sълвatiкъ (felis sylvatica вezĭ figȣpa ла No: пpeчedentȣ) e maĭ mape de кîtȣ чea domestiчitъ; лȣnџimea eĭ de ла вîpfȣлȣ вotȣлȣĭ пînъ ла pъdъчina коadeĭ este de 20 пînъ ла 22 џoлȣpĭ (пoлiчe); коada ape жȣmъtate лъџimeĭ a кopпȣлȣĭ; înълџimea eĭ este 15 пoлiчĭ Dapȣ пeлea sa вapiazъ пȣџinȣ шi maĭ totȣ-d'aȣna este d'o кoлoape oакeшъ asemъnîndȣ кȣ пeлea sȣпpȣлȣĭ, пe sпinape ape кa o пaнглiкъ neагpъ; aлte вepџeлe miчĭ negpe лe ape пe oвpazȣ шi пe amîndoъ лaтȣpiлe aлe кopпȣлȣĭ; вȣzeлe îĭ sîntȣ negpe шi ȣpeкiлe maĭ tapĭ de кîtȣ ла пisiкa domestiчitъ. Aчeastъ пisiкъ se гъseшte în toate клimeлe шi лoкȣpiлe, esistъ în Afpiкъ пînъ ла капȣ de Бȣna-Sпepanџъ шi aȣ гъsit'o în Amepiкъ кînd a deskoпepit'o Colombu. În Eȣpoпa esistъ пȣmaĭ în пъdȣpĭ; ea sъ împepeкeazъ кȣ пisiкa din кasъ; de мȣлte opĭ пisiчeлe din кasъ пleкȣ шi mepгȣ în пъdȣpĭ sпpe a къȣta amopȣ ла fpaџiĭ лop пeчiвiлizaџĭ. Пȣiĭ de пisiчĭ кape пpodȣчe aчeastъ mesaлiaџъ, seamъnъ мȣлt кȣ пisiчiĭ sълвaтiчĭ.

Dȣпe ȣniĭ вoiaџiopĭ, sъ гъseskȣ în sȣdȣлȣ Afpiчeĭ (Cap) шi în Chorazan (în Kine) niшte пisiчĭ de кoлoapea aлвastpъ aвîndȣ o влaнъ deлiкatъ кȣ ȣnȣ пъpȣ finȣ, desȣ шi лȣnгȣ. În Sipia este iapȣ вestitъ пisiкa de Angora пeнtpȣ влaпa sa пpeчioasъ. Dapȣ în Sпania пisiчeлe sîntȣ poшii, aлвe шi negpe; aвîndȣ ȣnȣ пъpȣ foapte finȣ шi stpълȣчitopȣ. Dapȣ în Kina esistъ ȣnȣ feлȣ de пisiчĭ domestiчite кape aȣ ȣnȣ пъpȣ foapte лȣnгȣ шi ȣpeкi atîpnate în жosȣ. Aчeste animaлe sîntȣ foapte stimate de кътpe dameлe Kineze кape лe atîpnъ пe гîtȣ feлȣpimĭ de sкȣлe dpeптȣ пodoaвъ шi лe пoaptъ în вpaџȣ кȣmȣ faкȣ dameлe ла noĭ кȣ кîiniĭ miчĭ.

Пisiкa пȣ skimвъ natȣpa sa în difepite клime, кa кîiniĭ кape, кîndȣ s'a tpansпoptatȣ în ȣneлe лȣкȣpĭ s'a skimвatȣ întpȣ atîta пepzîndȣ глasȣлȣ лȣĭ шi кoada sa în кîtȣ пȣ'лȣ maĭ pekȣnoskȣ.

Блaпa пisiчeлopȣ este ȣnȣ aptiкoлȣ foapte impoptantȣ în кomepчiȣ. Чea maĭ mape пapte de пeлe de пisiчĭ вinȣ de ла Nopdȣлȣ Pȣsieĭ шi din Nopdȣлȣ Amepiчeĭ

Пisiкa este sȣпȣsъ ла ȣпoлe вoaлe пepiкȣлoase maĭ кȣ seamъ ла konstiпaџiȣne (înкȣietȣpъ) шi ла кoпвȣлziȣne (sпasmosȣ.) Pemediȣлȣ пeнtpȣ пatima a doa este чeпa ȣntȣ de mirdaлe amestekatȣ кȣ шipȣпȣ de zmeȣpĭ, dapȣ dpeптȣ кȣpъџenie iĭ sъ dъ кȣ foлosȣ кîte-вa гpъȣnџe de пpafȣ de ipecacuanha.

Din timпȣ în timпȣ s'apatъ o eпidemie în pasa пisiчiлopȣ în кape mopȣ мȣлte пisiчĭ. Doъ гpъȣnte de afionȣ лȣate odatъ în doъ ziлe, sîntȣ ȣnȣ pemediȣ вȣnȣ ла asemenea eпidemie. Afapъ d'aчeasta sîntȣ пisiчeлe tinepe foapte вoлnaвe кîndȣ лe esȣ dinџiĭ; eлe вapsъ atȣnчĭ мȣлtȣ; пъпȣdiea este o плaнtъ foлositoape пisiчeлopȣ кa шi кîiniлopȣ dapȣ sпiptȣлȣ шi afionȣлȣ sîntȣ otpъвȣpĭ moptaлe пeнtpȣ dînseлe. În aчeastъ пpiвinџъ пisiчiлe se aseamъnъ кȣ пpieteniĭ лop Kinezĭ кape mъnîнкȣ мȣлtȣ afionȣ, niчĭ кȣ гonitopiĭ aĭ пpieteniлopȣ лopȣ, adeкъ кȣ Anглeziĭ, пeнtpȣ кape, пpeкȣmȣ sъ шtie, sпiptȣлȣ пȣ este вp'o otpaвъ moptaлъ.

Komȣnikaџiȣnĭ sчientifiчe miчĭ.

Fȣpniчĭ amatoape de џiȣвaepiкaлe.

Ȣnȣ вoiaџiopȣ шtiinџifiкȣ modepnȣ anȣme *Moel Lausen*, pакontъ къ în distpiктȣлȣ diamanџiлopȣ în Бpaziлiea, oameniĭ къȣtîndȣ dȣпe diamanџĭ шi aлte пetpe пpeчioase, ȣpmezȣ лoкȣinџeлe fȣpniчeлopȣ d'aкoлo ȣnde гъseskȣ de мȣлte opĭ diamanџĭ, pȣвinĭ, zmapaгde шi aлte пetpe пpeчioase. Dapȣ пȣ пȣmaĭ fȣpniчiлe, чi шi aлte animaлe sîntȣ amatoape de diamanџĭ шi de aлte пetpe пpeчioase saȣ de лȣкpȣpĭ stpълȣчitoape кape лe fȣpъ шi şi ȣsкȣnde s. e. Koџofana. Eatъ къ пȣ пȣmaĭ întpe noĭ oameniĭ чe шi în pegnȣлȣ animaлȣ dominъ вanitate шi лȣкsȣ шi къ шi aчeasta este кaȣza къ ȣniĭ se depъptezĭ de кaлea dpeптъџiĭ.

Tiпъpitȣ în Tiпoгpafiea Koлeџiȣлȣĭ Sf. Saвa.